

Natur- og Miljøkontoret

Kortlægning af tjærepladser for fiskegarn i Nordjyllands Amt

HOBRO KOMMUNE

Januar 2001

Udgave	Betegnelse/Revision	Dato	Udført	Kontrol	Godkendt
--------	---------------------	------	--------	---------	----------

Rådgivende ingeniører
og planlæggere A/S
Tilsluttet F.R.I

NIRAS
Digtervejen 11
DK-9200 Aalborg SV

Telefon 9634 7400
Telefax 9634 7474
E-mail niras@niras.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE	SIDE
1. INDLEDNING	1
2. LOKALISERING AF TJÆREPLADSER	3
2.1 Flyfotos (lodfotos).....	3
2.2 Interview med lokalkendte personer	4
2.3 Tingbøger/Byggesager	5
3. KORTLÆGNING AF TJÆREPLADSER.....	6
3.1 Præsentation af kortlægningen	6
3.2 Kriterier for kortlægning	7
3.3 Afgrænsning af pladserne.....	7
4. USIKKERHEDER VED KORTLÆGNINGEN	9
4.1 Usikkerheder forbundet med afgrænsning	9
4.2 Identificering af pladser udfra garn på lodfotos.	9
5. KORTLAGTE TJÆREPLADSER I HOBRO KOMMUNE	11

FIGURER:

- 5.1 Kortlagte tjærepladser i Hobro Kommune

TABELLER

- 5.1 Sammenfatning af resultaterne af kortlægningen i Hobro Kommune

BILAG:

- 823-1168 Nedlagt tjæreplads, Fiskerihavnen
823-1169 Nedlagt tjæreplads, Nordre Kajgade

1. INDLEDNING

NIRAS Rådgivende ingeniører og planlæggere A/S har for Nordjyllands Amt gennemført en kortlægning af tjærepladser for fiskegarn i Nordjyllands Amt.

Den hidtidige kortlægning af industrigrunde, lossepladser mv., som Nordjyllands Amt har foretaget, har kun omfattet et meget lille antal tjærepladser. Nordjyllands Amt er nu blevet opmærksom på, at der i forbindelse med fiskeri, herunder specielt bundgarnsfiskeri, har været et stort antal pladser, hvorpå der har været tjæret fiskegarn, og som kan give problemer i forhold til nuværende/fremtidig arealanvendelse.

Tjæring af fiskegarn/tov med stenkulstjære er begyndt omkring 1900-1920 og ophørt de fleste steder i 1960'erne, hvor fiskerne gik over til at anvende garn/tov af nylon. Tjæringen blev foretaget med det formål at opnå en imprægnering af garn/tov lavet af naturmaterialer.

Efter tjæringen blev fiskegarnene som regel tørret ved at sprede dem ud på omkringliggende frie arealer (ofte græsmarker). Disse tørrepladser kunne dække relativt store arealer. Flere steder blev garnene ved tørringen hængt op på en række pæle (stjeler), og heraf stammer navnet "stjelerpladser", som ofte benyttes om tjærepladserne. Nytjærede tov blev for det meste hængt til tørre på høje træbukke og krævede dermed ikke nær så store tørrearealer som garnene.

Det var nødvendigt at tjære fiskegarnene mindst en gang om året. Tidspunktet for tjæringen afhang af garntypen. De fleste bundgarn blev tjæret om foråret. Ruser blev hovedsageligt tjæret i juni-juli. Tovene var det derimod kun nødvendigt at tjære en gang for alle, nemlig når de var helt nye. Dette foregik hovedsageligt på vodbinderierne, og de er derfor også medtaget i kortlægningen.

Kortlægningen omfatter både lokalisering af pladsen, hvor selve tjæringen har fundet sted, samt af de områder, hvor fiskegarnene eller tovene efterfølgende har ligget eller hængt til tørre. De to områder vil i det følgende blive betragtet som en samlet plads.

I denne rapport gives først en generel beskrivelse af, hvorledes kortlægningen af tjærepladserne i Nordjyllands Amt er gennemført, og hvorledes oplysningerne for de kortlagte pladser er sammenfattet.

Herefter følger en beskrivelse af resultaterne i Hobro Kommune, med en opgørelse for de kortlagte pladser. Denne opgørelse omfatter en status over, hvor stort areal den enkelte plads dækker, hvor mange matrikler den berører samt den

nuværende anvendelse af disse matrikler. Udover selve opgørelsen beskrives, hvorledes kortlægningen er forløbet i kommunen, og om den på nogle punkter evt. afviger fra den generelle kortlægning. Ligeledes anføres det, hvis der er nogle specielle forhold i forbindelse med tjærepladserne, der gør sig gældende for kommunen.

I bilaget findes sammenfatningsskemaer samt tilhørende kort med afgrænsning for hver af de kortlagte pladser i kommunen.

Baggrundsmaterialet for kortlægningen er ikke medtaget i denne rapport.

2. LOKALISERING AF TJÆREPLADSER

Lokaliseringen af tjærepladserne er sket ved hjælp af følgende kilder:

- Flyfotos (lodfotos)
- Flyfotos (skråfotos)
- Interview med lokalkendte personer
- Lokalhistorisk arkiv/lokalhistorisk materiale
- Kommunerne
- Tingbøger/Byggesager

Der er følgende kommentarer til de anvendte kilder:

2.1 Flyfotos (lodfotos).

Til kortlægningen er der benyttet flyfotos (lodfotos) fra Kort- og Matrikelstyrelsen. Der er brugt en samlet serie fra 1954, som dækker hele amtet (1:10.000) samt billeder fra flere serier fra starten af 1960'erne (1:10.000 eller 1:4.500). Der er nemlig i denne periode ikke lavet en samlet overflyvning, som dækker hele amtet.

Der er i enkelte kommuner benyttet lodfotos fra 1945 i målestok 1:40.000. Denne målestok er så lille, at det som regel er umuligt at identificere pladserne herpå. Det er forsøgt at forstørre disse billeder til 1:10.000. Disse forstørrelser bliver ikke særligt skarpe. Lodfotos fra 1945 er derfor kun brugt i enkelte tilfælde hovedsagelig til afgrænsning af pladserne.

De benyttede lodfotos har i mange tilfælde været yderst velegnede til at vurdere den naturlige afgrænsning, som tidligere har været for pladsen. Det, der kan opfattes som en naturlig afgrænsning, kan eksempelvis være et tydeligt skel mellem tjærepladsen og en mark beliggende ved siden af. Tjærepladserne var som oftest beliggende på brakjord, der ikke var egnet til dyrkning. Afgrænsningen kan også være bevoksning, veje og bebyggelse.

For nærmere at kunne afgøre, hvilke matrikler den naturlige afgrænsning omfatter, er der til hver lokalitet lavet en kopi af et matrikelkort (i samme målestok som lodfotos) på plastfolie. Denne kopi lægges ovenpå lodfotoet, hvorved afgrænsningen kan overføres til matrikelkortet.

På de benyttede lodfotos har det i flere tilfælde været muligt at identificere fiskegarn, som er udbredt på jorden eller ophængt til tørre. Der kan ligeledes i

nogle tilfælde observeres mørke afmærkninger på jorden, hvor der sandsynligvis tidligere har været udbredt garn til tørre. For de fleste pladser vil det dog ofte gælde, at der har været tørret nytjærede garn på et større areal, end det der fremgår direkte af flyfotos. Derfor er der også i disse tilfælde foretaget en vurdering af den naturlige afgrænsning for den enkelte plads.

Flyfotos (skråfotos).

Der er også i mindre omfang anvendt skråfotos til lokalisering af tjærepladser. Billederne, som er bestilt på Det Kongelige Bibliotek i København, er hovedsagelig fra midten af 1950'erne. Skråfotos er især anvendt til at identificere og lokalisere små pladser, der har ligget i bebygget område ved havnene, og som er vanskelige at identificere på lodfotos, eksempelvis vodbindere. Skråfotos er velegnede til dette formål, idet de er taget i forholdsvis lav højde, og derfor er det muligt at se mange detaljer meget tydeligt på disse billeder.

Hos Flyvevåbenets Historiske Samling i Karup findes desuden også en samling af ældre flyfotos. Der findes dog kun to skråfotos taget over Nordjylland før 1950.

2.2 **Interview med lokalkendte personer**

Til bekræftelse og afgrænsning af de lokaliserede tjærepladser er der foretaget interviews med lokalkendte personer, som f.eks. kan være forhenværende fiskere, tidligere naboer til pladserne eller repræsentanter fra lokalhistoriske arkiver/samlinger i området. I de fleste tilfælde er interviewene foretaget ved et besøg hos de pågældende personer.

Ved disse interviews er lodfotos ofte brugt til at lokalisere pladsen. Dette har i mange tilfælde vist sig at være mere effektivt end at lave en besigtigelse af området sammen med personen. Dette skyldes, at mange af områderne har ændret udseende i et sådant omfang, at det kan være meget svært for personen at genskabe et billede af, hvor pladserne var placeret.

I mange tilfælde er der også foretaget en rundring sammen med en eller flere af de lokalkendte personer, og flere pladser er derved blevet direkte udpeget på stedet. Hvis det har været muligt, er tjæregrydens placering også blevet udpeget.

Ved interviewene er der desuden spurgt, om personen har kendskab til andre pladser end de allerede stedfæstede. Der er på denne måde fremkommet oplysninger om pladser, som ikke allerede var stedfæstet på flyfotos. Der er ligeledes spurgt om eventuelt kendskab til støbning af blylodder i forbindelse med tjærepladserne, idet det eventuelt kan have givet anledning til forurening med bly. De interviewede personer er desuden blevet spurgt om de kendte andre personer,

som muligvis kunne have kendskab til eventuelle tjærepladser i området. En del af kilderne er faktisk fremkommet på denne måde.

Lokalhistoriske arkiver/lokalhistorisk materiale

Der er rettet henvendelse til lokalhistoriske arkiver i amtet for at få oplysninger evt. billeder og litteratur omkring tjærepladser i de enkelte områder. De lokalhistoriske arkiver har også i flere tilfælde været behjælpelige med at finde frem til yderligere lokalkendte personer, som har haft viden om tjærepladser samt fiskeri generelt.

Kommunerne

Samtlige kommuner er adspurgt om kendskab til evt. tjærepladser eller ældre personer, som kunne give oplysninger herom. I nogle kommuner eller evt. hos de kommunale forsyningsselskaber har det været muligt at få gamle tekniskekort eller matrikelkort.

2.3 **Tingbøger/Byggesager**

Der er, som et forsøg, foretaget en gennemgang af tingbøger og byggesager for matriklerne på en del af pladserne i Skagen By. Erfaringen med denne gennemgang er, at der ikke umiddelbart findes oplysninger angående tjærepladserne i tingbøgerne og byggesagerne. Det er derfor besluttet kun at foretage gennemgang af tingbøger og byggesager i enkelte tilfælde, hvor det antages at kunne give væsentlige nye oplysninger. Gennemgang af tingbøger/byggesagsarkiv er hovedsagelig anvendt til afgrænsning af pladserne.

3. KORTLÆGNING AF TJÆREPLADSER

3.1 Præsentation af kortlægningen

For hver enkelt lokalitet er der udarbejdet et sammenfatningsskema, som beskriver de oplysninger, der er indsamlet om den pågældende plads (interviews, flyfotos osv.). Alle lokaliteterne er tildelt et lokalitetsnummer, og de kortlagte lokaliteter er indtastet i Amtets kortlægningsdatabase ROKA.

Til bekræftelse og afgrænsning af de lokaliserede tjærepladser er der som nævnt i kapitel 2 foretaget interviews med lokalkendte personer. Hvert interview er noteret på et ”interviewskema”, hvorpå det også er noteret, hvis kilden har ønsket at være anonym. Samtlige skemaer til den enkelte plads er nummeret, og i sammenfatningsskemaet for den enkelte plads henvises der til de enkelte interviewskemaer med ”interviewnummer”/.

Som beskrevet i kapitel 2 er der til hver plads lavet en kopi af et matrikelkort (i samme målestok som lodfotos) på plastfolie. Denne kopi lægges ovenpå lodfotoet, hvorved afgrænsningen kan overføres til matrikelkortet. Plastfolierne med matrikelkort er tapet på det tilhørende lodfoto. På plastfolien er afgrænsningen af pladsen samt synlige net påtegnet, det samme er nordpil og nummeret på det tilhørende lodfoto. Herudover er det angivet, hvordan plastfoliet skal genplaces på lodfotos, hvis det bliver taget af (n.v. = nederste venstre hjørne, ø.h. = øverste højre hjørne osv.). I sammenfatningsskemaet er der angivet numre på de lodfotos, som dækker området for pladsen.

Nederst på sammenfatningsskemaet er der lavet en sammenfatning af, hvilke kilder, som kan bekræfte tjærepladsen. Der er angivet hvilke matrikler, som er bekræftet af hvilke kilder. Det er ikke altid, at samtlige matrikler kan bekræftes af samtlige kilder. Det er især gældende for flyfotos. Kravet for, at en matrikel er bekræftet ved flyfotos, er, at det er muligt at se garn eller andet, som har tilknytning til tjæreaktiviteten på flyfotos.

Samtlige pladser i hver kommune er afmærket på et kort, som dækker hele kommunen, og der er yderligere lavet specifikke oversigtskort over delområder i kommunen. For hver lokalitet er der desuden indhentet et teknisk kort, et matrikelkort samt ejendomsoplysninger (C537). Tjærepladsens afgrænsning er indtegnet på en kopi af matrikel- og teknisk kort, og der er lavet en liste over de adresser, hver enkelt plads omfatter. I denne liste er der til hver adresse knyttet de respektive matrikelnumre og en beskrivelse af den nuværende anvendelse.

I bilaget til denne rapport er sammenfatningsskemaerne for de enkelte pladser samlet samt tilhørende kopi af matrikelkort med angivelse af tjærepladsens af-

grænsning. Baggrundsmateriale såsom oversigtskort, tekniskekort, interview-skemaer, fotos o.s.v. er ikke medtaget i rapporten.

3.2 **Kriterier for kortlægning**

En plads er blevet kortlagt, hvis der har været mindst to kilder til at bekræfte pladsen. Det kan evt. være to interviews eller lokalisering på flyfotos sammenholdt med et interview, som bekræfter, at der har været tjæret garn på pladsen. I enkelte tilfælde, hvor der kun er én kilde, er det alligevel vurderet, at der er be-læg nok for at lokalisere pladsen. Det har sædvanligvis været, hvis kilden er en person som selv har tjæret på pladsen, hvis den nuværende ejer har kendskab til, at der har været tjæret på grunden, eller hvis pladsen er blevet udpeget ved be-sigtigelse på stedet sammen med personen. Der er bemærket på skemaet, hvis der kun er én kilde, som bekræfter pladsen.

I forbindelse med kortlægningen er der fremkommet en del oplysninger om pladser, som ikke kan bekræftes. Disse oplysninger er sammenfattet og findes i baggrundsmaterialet, men fremgår ikke af denne rapport.

Det skal desuden bemærkes, at pladserne kun er kortlagt som tjæreplads og der-til relaterede aktiviteter såsom barkning og blystøberi. Det vil sige, at hvis der på den samme matrikel har foregået en anden potentielt forurenende aktivitet, er denne ikke kortlagt. I sammenfatningsskemaerne er det dog angivet, hvis en eller flere af matriklerne tidligere er kortlagt eller registreret. I disse tilfælde er de tidligere kortlægnings- eller registreringsnumre samt hovedbranche oplyst.

3.3 **Afgrænsning af pladserne**

Tjærepladserne er som hovedregel afgrænset på baggrund af interviews, identi-fikation på luftfotos af net eller andet, som har med tjæreaktiviteter at gøre, sammenholdt med pladsens ”naturlige afgrænsning”. Det er i samråd med Nordjyllands Amt vedtaget at bruge lodfotos fra 1954 til at vurdere, hvad der har været pladsens naturlige afgrænsning. Den ”naturlige afgrænsning” er som regel en vej, et markskel, beplantning eller bebyggelse. I sammenfatningsskema-erne er der lavet en beskrivelse af den vurderede naturlige afgrænsning for den enkelte plads, ligesom det er angivet, hvad afgrænsningen er foretaget på bag-grund af.

Afvi-gelser fra ovenstående er til tider sket, hvis der er fremkommet oplysninger om en anden afgrænsning af pladsen ved interviews, eller hvis der er udpeget en anden afgrænsning ved besigtigelse af området sammen med en person, som har kendskab til den præcise lokalisering af pladsen. Ligeledes kan der være afvi-gelser, hvis matrikelgrænserne var anderledes i pladsernes driftsperiode, eller hvis der foreligger oplysninger om, at en bygning først er opført efter driftsperi-

odens afslutning. Sådanne afvigelser er ligeledes angivet i sammenfatningskemaet.

I situationer, hvor den naturlige afgrænsning jf. lodfotos kun dækker en del af en matrikel, så er det den afgrænsning, der er blevet brugt og angivet på kortene. I de tilfælde, hvor en matrikel på denne måde opdeles, er hele matriklen medtaget i opgørelsen over hvilke matrikler, pladsen dækker.

Enkelte pladser dækker over flere usammenhængende områder. Det er i samråd med amtet valgt, at dele disse pladser op i et tilsvarende antal lokaliteter.

4. USIKKERHEDER VED KORTLÆGNINGEN

Der er en række usikkerheder forbundet med de metoder, som er brugt ved lokaliseringen og specielt afgrænsningen af tjærepladserne.

4.1 Usikkerheder forbundet med afgrænsning

Med hensyn til den naturlige afgrænsning, så bygger denne i de fleste tilfælde på lodfotos fra 1954. Hertil kan der være knyttet en vis usikkerhed. Det drejer sig især om den bebyggelse, der er beliggende på området. Der er i de fleste tilfælde ikke indhentet oplysninger om, hvornår denne bebyggelse er opført, og tjærepladsen kan således på et tidligere tidspunkt også have omfattet de områder, der er bebygget på lodfotos fra 1954. I de tilfælde hvor en sådan randbebyggelse forekommer, er afgrænsningen som hovedregel eksklusiv denne bebyggelse.

En anden usikkerhed i forbindelse med fastlæggelse af naturlige afgrænsninger på baggrund af lodfotos er knyttet til overførslen af pladsens afgrænsning fra lodfoto til matrikelkort, da det ikke i alle tilfælde er muligt at få tilpasset matrikelkortet nøjagtigt til hele lodfotoet. Det er som udgangspunkt forsøgt at få matrikelkortet til at passe bedst muligt i det område, hvor tjærepladsen ligger. I enkelte tilfælde er problemet løst ved at kopiere matrikelkortene lidt op eller ned, så de bedre kan tilpasses til de enkelt lodfotos.

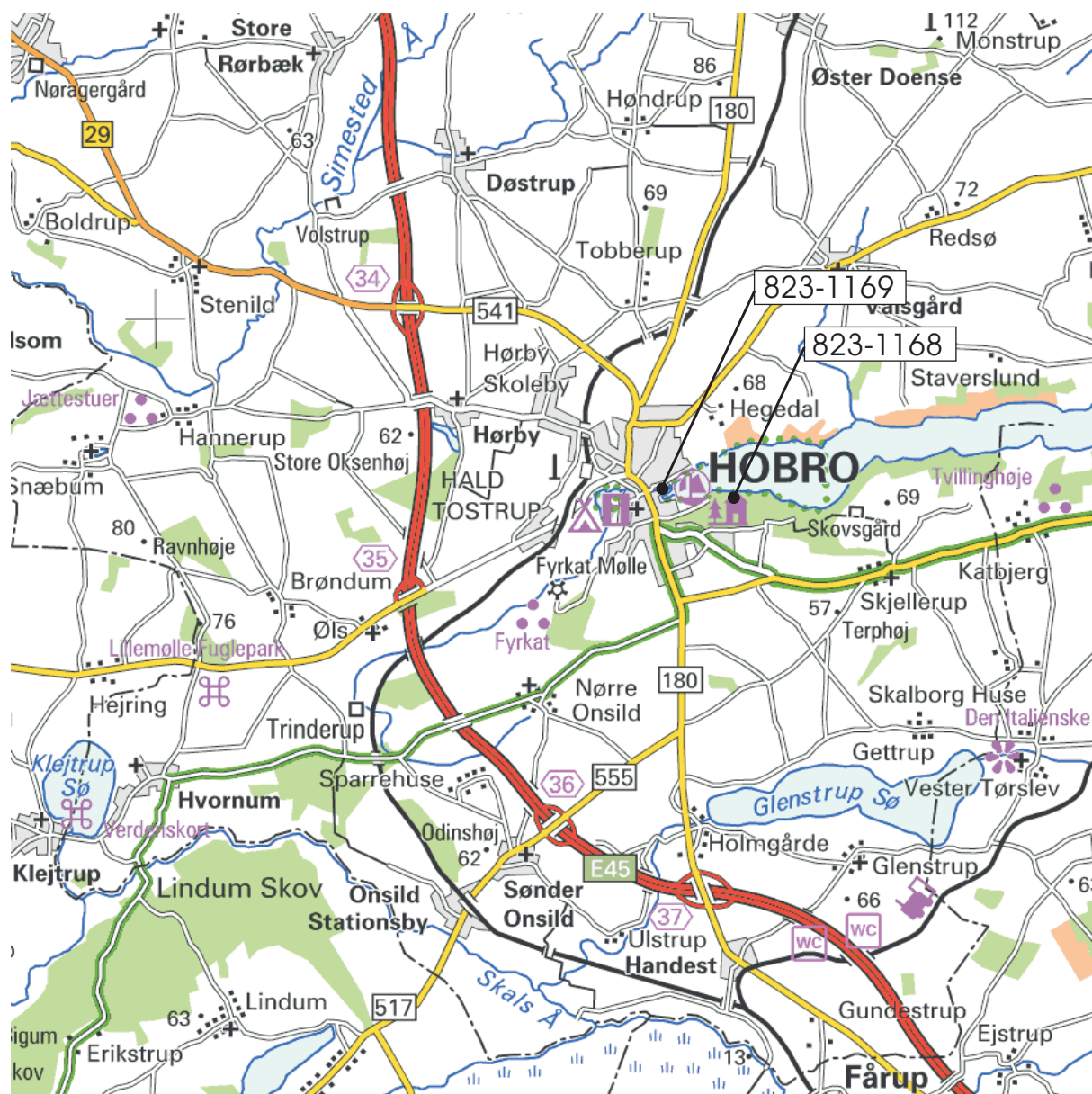
På baggrund af de usikkerheder som forekommer i forbindelse med afgrænsning af tjærepladserne, skal man således være opmærksom på, at afgrænsningen ikke er fuldstændig endegyldig. Det er især de matrikler, som ligger i pladsernes periferi, der kan være usikkerhed om.

4.2 Identificering af pladser udfra garn på lodfotos.

Det skal desuden bemærkes, at det udfra lodfotos ikke med sikkerhed kan afgøres, om der er tale om nytjærede garn og dermed en tjæreplads. Nette/garnene blev også lagt til tørre indimellem de blev tjæret. Identificering ved hjælp af flyfotos er derfor i alle tilfælde sammenholdt med interviews med lokalkendte personer, som kan bekræfte, at der har været tjæret garn eller tørret nytjærede garn i det pågældende område.

For at det er muligt at identificere tjærepladser på lodfotos, er det nødvendigt, at fotoet er taget på det tidspunkt af året, hvor garnene og nettene er blevet tjæret og derefter lagt til tørre. De fleste lodfotos er taget omkring maj måned, hvilket er sammenfaldende med det tidspunkt hvor bundgarnene sædvanligvis blev tjæret. Man skal således være opmærksom på, at fotoet kan være taget på en dag, hvor der ikke har ligget net til tørre. Det er derfor ikke i alle tilfælde muligt at se

pladsen på lodfotos. Ruser blev derimod hovedsagelig tjæret i juni-juli, og som følge heraf har det ikke været muligt at observere ruser lagt til tørre på lodfotos.

Mål ca.. 1:150.000

Oktober 1999

Figur 5.1

Kortlagte tjærepladser

Hobro Kommune

5. KORTLAGTE TJÆREPLADSER I HOBRO KOMMUNE

På figur 5.1 er samtlige kortlagte tjærepladser i Hobro Kommune indtegnet, og i tabel 5.1 er der opstillet en sammenfatning af kortlægningen. Der er udarbejdet en opgørelse over antal tjærepladser, tjærepladsernes samlede areal, samt en opgørelse over hvor mange matrikler, der i dag anvendes til hhv. bolig, industri/erhverv eller er ubebyggede.

Hvis en matrikel på ejendomsoplysningen C537 har mere end én adresse, og der er forskellige anvendelser på adresserne, er hele matriklen i skemaet opført under den arealanvendelse, som er mest følsom. Hvis en del af matriklen anvendes til bolig og en anden del benyttes til industri/forretning eller er ubebygget, så er matriklen opgjort som værende bolig.

For boliger er det desuden både opgjort, hvor mange matrikler det drejer sig om, samt hvor mange boliger der reelt er på disse matrikler. Dette skyldes, at der enkelte steder er boligblokke på pladserne, og derfor kan antallet af boliger blive højere end antallet af matrikler.

	Areal [m ²]	Bolig		Industri/ forretning	Ubebyg- get
		Antal matrikler	Antal boliger	Antal matrikler	Antal matrikler
1. 823-1168 Nedlagt tjæreplads, Fiskerihavnen	1.100	0	0	1	0
2. 823-1169 Nedlagt tjæreplads, Nordre Kajgade	25.500	0	0	4	4
SUM	26.600	0	0	5	4

Tabel 5.1. Sammenfatning af kortlægning af tjærepladser i Hobro Kommune.

Der er kortlagt 2 tjæreplader i Hobro Kommune og arealet af disse plader udgør ca. 27.000 m². Den nuværende arealanvendelse fordeler sig således, at i alt anvendes 5 matrikler til industri/erhverv og 4 matrikler er i dag ubebyggede. Der er i dag ikke nogle af matriklerne, som anvendes til boliger. Begge pladser er beliggende i Hobro by.

Det har ikke været muligt at se tjærepladserne på lodfotos, da begge tjærepladser sandsynligvis stoppede i 1930'erne. Lodfotos er dog anvendt i forbindelse med afgrænsning af pladserne.

I Hobro Kommune har der både været fisket med vod og ruser.

Det skal bemærkes, at det har været relativt svært at finde frem til personer, der kunne hjælpe med lokaliseringen og afgrænsningen af tjærepladserne i Hobro. Dette hænger bl.a. sammen med, at brugen af tjærepladserne sandsynligvis stoppede allerede i hhv. ca. 1930 og 1935. Der er også taget kontakt til 3 pensionistklubber i Hobro, dog uden det store udbytte.

Den ene af de kortlagte tjærepladser (nr. 823-1169) omfatter muligvis to uafhængige pladser, men grundet usikkerhed omkring lokaliseringen er oplysningerne for disse to pladser blevet behandlet som én samlet plads.

Der har muligvis også været en plads i forbindelse med lystbådehavnen ved ”Sildehagen”, der ligger et par kilometer fra havnen på nordsiden af fjorden. Der er imidlertid ingen oplysninger om, præcis hvor pladsen var beliggende. Da det ikke har været muligt at få af/bekræftet eller uddybet disse oplysninger, er denne plads ikke kortlagt.

Der er desuden fremkommet oplysninger om, at der er blevet fisket på Glenstrup Sø, men det har ikke været muligt at finde oplysninger om, hvorvidt der har foregået tjæring i forbindelse med dette fiskeri.

Lokalitetsnr.: 823-1168				
Lok. navn: Nedl. tjæreplads, Fiskerihavnen.				
Adresse: Søndre Kajgade 10A				
Matr. nr.: 194a Hobro Bygrunde				
KOMMENTAR TIL KILDEMATERIALE				
KORTLAGTE ANVENDELSER OG DRIFTSPERIODER				
	ANVENDELSE		DRIFTSPERIODE	
			FRA	TIL
1	NUVÆRENDE:	Erhverv	Før 1936	
2	SOM TJÆREPLADS:	Tjæregryde/Tjæreplads/Tørreplads	1120	1130
OPLYSNINGER FRA GENNEMGANG				
<p>Ad. 1 <i>Rundering 1999</i> Området er stadig i brug som fiskerihavn.</p> <p>Ad. 2 <i>Flyfoto</i> 1954 (S4019, Flj. 77, nr. 42); 1966 (350Å, nr. 75): Havnen ses på begge fotos. Skråfotos 1950 (1F 664) og ca. 1950 (B2221/3): Net/vod hængt til tørre.</p> <p><i>Naturlig afgrænsning</i> Mod syd: Skel. Mod vest: Skel. Mod nordvest: skel. Mod nordøst: Fjorden. Afgrænsningen er hovedsagelig foretaget på baggrund af skråfotos sammenholdt med interviews. stemmer overens med nuværende matrikelkort. Pladsen dækker et areal på ca. 1.100 m².</p> <p><i>Kilder</i> Kilde /1/ oplyser, at fiskerne havde et skur ved fiskerihavnen, hvor de tjærede net/vod. Pladsen er udpeget på skråfoto af kilde 1. Kilde /2/ har fået fortalt, at der blev tjæret i forbindelse med fiskerihavnen. Kilde /3/ kan fra sin barndom huske, at der stod et skur på fiskerihavnen med en gruekedel, men ved ikke om der blev tjæret på stedet. Kilde /4/ samt /5/ kan bekræfte at en del af fiskerne flyttede til fiskerihavnen på sydsiden af fjorden efter havnen blev anlagt i ca. 1936, men de har ingen kendskab til hvor fiskerne tjærede deres redskaber. Kilde /6/ har talt med 2 lokalkendte personer, som kunne fortælle, at der blev tjæret på en plads lige syd for fiskerihavnen.</p>				
SAMMENFATNING				
Tjæreplads bekræftet ved: 1. Flyfoto : Matr. nr. 194a Hobro Bygrunde (kun tørreplads). 2. Interview : Matr. nr. 194a Hobro Bygrunde 3. Naturlig afgrænsning : Matr. nr. 194a Hobro Bygrunde				

Figur 1: Sammenfatningsskema

Lokalitetsnr.: 823-1169				
Lok. navn: Nedl. tjæreplads, Nordre Kajgade				
Adresse: Nordre Kajgade 3, 4, 5, 7B, 9B, 13, 13B, 15 samt Horsøvej 4				
Matr. nr.: 2c, 2d, 2y, 2z, 2ø, 2ah, Hegedal, Hobro Jorder, samt 105p, 105ak, Hobro Bygrunde.				
KOMMENTAR TIL KILDEMATERIALE				
Der er uoverensstemmelse mellem oplysninger på ejendomsattesterne og oplysningerne på det tekniske kort. Matr.nr. 2z er tidligere registreret som 823-0163. Matr.nr. 2ø er tidligere kortlagt som 823-K0560 Matr.nr. 105ak er tidligere kortlagt som 823-K8555. En del af selve vejen Nordre Kajgade er tidligere kortlagt som 823-K1104				
KORTLAGTE ANVENDELSER OG DRIFTSPERIODER				
	ANVENDELSE		DRIFTSPERIODE	
			FRA	TIL
1	NUVÆRENDE:	Havneareal	Ca. 1936	
2	SOM TJÆREPLADS:	Tjæreplads/Tørreplads	1120	1135
OPLYSNINGER FRA GENNEMGANG				
Ad. 1 <i>Rundering 1999</i> Området er i dag havneareal.				
Ad. 2 <i>Flyfoto</i> 1954 (S4019, Flj. 77, nr. 42); 1966 (350Å, nr. 75). Skråfoto 1950 (1F 719)				
<i>Naturlig afgrænsning</i> Mod nord: nuværende Nedre Strandvej, mod vest: nuværende Horsøvej, mod syd og øst: Mariager Fjord. Afgrænsningen er noget usikker, men er hovedsagelig foretaget på baggrund af geodætisk kort sidst rettet i 1919 sammenholdt med luftfotos og nuværende matrikelkort. Pladsen omhandler muligvis 2 uafhængige pladser, men pga. usikkerheden omkring lokaliseringen bliver oplysningerne her behandlet som én samlet plads. Pladsen dækker et areal på ca. 25.500 m ² .				
<i>Kilder</i> Kilde /1/ oplyser, at der lå et fiskerleje, der hvor nordkajen ligger i dag. Fiskerlejet hed Horsø, og blev nedlagt da man byggede havnen i ca. 1936. Kilde /2/ oplyser, at der lå de et fiskerleje præcist hvor kulkranen står i dag. Kilde /3/ har fået fortalt at fiskerne tjærede og tørrede garn på en plads, der hvor det yderste pakhuis ligger på nordkajen, og hvor der lå en asfaltfabrik (Phønix) i ”gamle dage”. Kilde /4/ har fra en bog om Horsø, samt fra sin svigerfar oplysninger om, at fiskerne tjærede garn i et område omkring den nuværende placering af kulkranen ved Kulgården. Dette var før havnen blev opført omkring midten af 1930’erne. Kilde /5/ kendte ikke til nogle tjærepladser, men kunne bekræfte at der har været et fiskerleje ved Horsø. Kilde /6/ kan huske, at der var en tjæreplads for enden af nordkajen, der hvor lystbådehavnen ligger i dag. Lokalhistorisk materiale: Billede af fiskerlejet ved Horsø ca. 1910.				
SAMMENFATNING				
Tjæreplads bekræftet ved: 1. Flyfoto : Ingen 2. Interview : Samtlige matrikler. 3. Naturlig afgrænsning : Ingen				

Figur 1: Sammenfatningsskema